

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNA DEVAM EDEN 60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ*

*Melda GÜRAL***

*Alev ÖNDER****

ÖZET

Günümüzde son derece yaygın bir kitle iletişim aracı olan televizyonun bireyler üzerindeki etkileri son yıllarda üzerinde sıkça tartışılan bir konu haline gelmiştir. Özellikle görsel ve işitsel uyaranların bir arada olması televizyonun diğer kitle iletişim araçları arasında etki gücünü artırmaktadır. Bu çalışmada, televizyon (TV) izleme süresinin 60-72 aylık çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Samsun ili merkez ilçelerinde okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık çocuklar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Samsun ilinde Atakum, İlkadım, Canik ve Tekkeköy merkez ilçelerinde yer alan, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve bağımsız anaokullarına devam eden 60-72 aylık 498 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada verilerin toplanmasında bir anket formu ile "Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği" kullanılmıştır. Yapılan analizlerde betimsel istatistik (frekans, yüzdeler, ortalamalar ve standart sapmalar), iki faktörlü ANOVA, Post-Hoc çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhane's T2 ve Scheffe testleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda çocukların sosyal becerileri TV izleme sürelerine göre incelendiğinde daha uzun süre TV izleyen çocukların sosyal becerileri kısa süre izleyenlere göre daha yüksek düzeyde bulunmuştur. Ayrıca TV izleme süresi ve anne öğrenim durumu birlikte incelendiğinde çocukların sosyal becerileri üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocukların sosyal becerilerinin cinsiyete, baba öğrenim düzeyine, kardeş sayısına ve anne çalışma durumuna göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Araştırmanın sonuçları ilgili literatür kapsamında tartışılmış, araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Televizyon, Televizyon İzleme Süresi, Sosyal Beceriler, 60-72 Aylık Çocuklar, Okul Öncesi Eğitimi

* Bu makale Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Prof. Dr. Alev Önder'in danışmanlığında yürütülmüş olan Melda (Kılıç) Gural'ın yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Öğr. Gör. Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD, El-mek: melda.gural@omu.edu.tr

*** Prof. Dr. Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD, El-mek: aonder@marmara.edu.tr

A STUDY ON ANALYZING THE EFFECT OF DURATION OF TELEVISION WATCHING ON SOCIAL SKILLS OF 60-72 MONTH-OLD CHILDREN

STRUCTURED ABSTRACT

Television, as an important mass media, enters almost every home and becomes a part of our lives. As an inseparable part of our lives, television has a great potential to influence the feelings, thoughts, beliefs, attitudes and behaviors of individuals. Therefore, the impact of television (both the duration of television viewing and the content of programs) on children and adults has been increasingly investigated in the recent years. Studies in the related literature mainly focus on issues such as the impact of television on children, duration of television viewing in children, the content of the programs, television viewing frequency and why we watch television (Akar, 2002; Basal, 2002; Bırgul, 1999; Buyukbaykal, 2007; Frey ve Benesch, 2008; Keating, 2011; Martin, Coulon, Markward, Greenway ve Anton, 2009; Okur, 2000; Ozkan, 2006).

It is known that the duration of television viewing may vary by different factors such as children's age, education level of parents, mother's working status, the presence of elder or younger siblings, airing hours and family control over children's television viewing behavior (Mangır and Inal, 1994). Özdiker (2002) investigated the duration of television viewing in children and reported the following results; 30.79% of children watch television for 2-3 hours, 25.63% for 2 hours, 17.94% for 3-4 hours a day and 25.64% limitlessly. It was reported in a study conducted by Yalcin Tugrul, Nacer, Tuncer and Yurdakök (2002) that 62% of children watch television for more than two hours and 8.3% watch television for more than 4 hours a day. These studies have shed light to new studies investigating the influence of television viewing duration on children.

In this study, the effects of television viewing duration on social skill levels of children (aged 60-72 months) attending pre-school education institutions were examined with respect to various variables. Thus, the aim of this study is to examine the effects of television viewing duration on social skill levels of preschool children aged 60-72 months. In this context, we seek an answer to the following questions;

1. Do children's social skills differ significantly in terms of gender and the duration of television viewing?
2. Do children's social skills differ significantly in terms of the duration of television viewing and mother's educational status?
3. Do children's social skills differ significantly in terms of the duration of television viewing and father's educational status?
4. Do children's social skills differ significantly in terms of the duration of television viewing and the number of siblings?
5. Do children's social skills differ significantly in terms of the duration of television viewing and mother's working status?

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015*

The sample of the study included a total of 498 children (aged 60-72 months) who were randomly selected from private and state preschools from Atakum, İlkadim, Canik and Tekkeköy districts of Samsun province. The mean age of the children was $\bar{x} = 66,90$ months (minimum 59.00 months and the maximum 73 months). As well as minimum and maximum values, standard deviation (SD) was calculated as 3.42 months (range 17 months). Based on information collected from school administrators and teachers, socioeconomic status of the parents participating in the study was identified as middle socioeconomic status. Data were collected through a questionnaire developed by the researchers and the Preschool and Kindergarten Behaviors Scales (PKBS-2) which was developed by Kenneth W. Merrill in 1994 and then revised in 2003. The validity and reliability studies of the scale for Turkish children were performed by Özbey and Alisinanoğlu (2009). The scale consists of two independent scales as Social Skill Scale and Problem Behavior Scale. Social Skill Scale was used this study. Social Skills Scale comprises of three subscales as "Social Cooperation, Social Interaction and Social Independence".

In consequence of the findings, significant differences were observed between children's social skill levels in terms of television viewing duration. Significant differences were observed between social skill levels of children who watch television for 0-2 hours and those who watch television for more than 5 hours in favor of the children watching television for more than 5 hours. However, there was no significant difference between social skill levels of children who watch television for 3-4 hours or those watching television for 0-2 or more than 5 hours. Having higher social skill levels in children who watch television for 5 hours than those who watch less television can be associated with the programs that the children watch. In their study, Connors-Burrow, McKelvey and Fussell (2011) determined that low social skill scores is associated with unsuitable content of television programs. It may be inferred that children may face with positive cues towards social relations while watching suitable and instructional programs.

In this study, no significant difference was observed between social skill levels of children with respect to gender. Similar results were obtained in the literature (Akman et al, 2011; Baran, 2005; Erbay, 2008; Orçan, 2004; Seven, 2006). Having no significant difference between social skill levels of children in terms of gender variable can be attributed to the following two factors; (1) children constituting the study sample are attending pre-school institutions and equal opportunities offered to both female and male students by pre-school education have positive impacts on children's social skills. According to the result of two-factor ANOVA, it was determined that the common effect of television viewing duration and gender on children's social skill levels was not significant.

Study results revealed that mother's educational status has an impact on social skills. Significant differences were observed between social skill levels of children whose mothers are primary school graduates and those whose mother are university graduates in favor of children whose mothers are university graduates. Cousins, Power and Olvera Ezzell (1993) concluded that children's social behavior differ

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

according to the parents' education level. Similarly, Erbay (2008), Fox, Platz and Bentley (1995), Koçak and Tepeli (2004), Mavi Dervişoğlu (2007), Pekdoğan (2011) and Sarı (2007) reached the conclusion that as the educational status of mothers increase, social adaptation and social skill scores of children increase. Having higher social skill scores in children whose mother are university graduates can be attributed to the following factors; (1) as the level of education increases, the level of consciousness increases and (2) well-educated mothers may support their children's social development more effectively. According to the result of two-factor ANOVA, it was determined that the common effect of television viewing duration and mother's level of education on social skill levels of children was significant. In other words, mothers greatly influence television viewing behaviors of their children.

Considering father's working status variable, no significant difference was observed between mean social skill scores of children. Similarly, Seven (2006) reported no significant association between social skill levels of preschoolers and their father's educational status. Elibol Gültekin (2008) and Özbey (2009) concluded that there was no significant difference between social skills scores of 5 and 6-year-old children with respect to their father's educational status. According to the result of two-factor ANOVA, it was determined that the common effect of television viewing duration and father's educational status on social skill levels of children was not significant

Considering the number of siblings variable, no significant difference was observed between children's social skill levels. Similarly, Atılgan (2001), Elibol Gültekin (2008), Orçan (2004), Özbey (2009) and Sarı (2007) concluded that the number of siblings does not significantly affect the social skill levels of children. Erbay (2008) demonstrated that social skills levels of first grade primary school students who previously received preschool education do not differ with respect to sibling variable (whether have a sibling or not). According to the result of two-factor ANOVA, it was determined that the common effect of television viewing duration and the number of siblings on social skill levels of children was not significant.

No significant difference was observed between social skill levels of children in terms of their mother's working status. In his study involving children aged 5-6 years, Şentürk (2007) concluded that children's social-emotional adaptation does not differ significantly according to their mother's working status. Orçan (2004) also reported that mother's working status does not affect the social development scores of 6-year-old children. Erbay (2008) also showed that social skills levels of first grade primary school students who previously received preschool education do not differ according to their mother's working status. According to the result of two-factor ANOVA, it was determined that the common effect of television viewing duration and mother's working status on social skill levels of children was not significant.

In the light of this information we can conclude that content analysis of television programs should be done and their influence on social skills should be investigated in future studies. In addition, studies investigating the effect of television viewing duration on children's other developmental areas may be planned.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Key Words: television, the duration of television viewing, social skills, children aged 60-72 months, preschool education

Giriş

Televizyon, önemli bir kitle iletişim aracı olarak hemen hemen her evde yerini almış ve hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Bireylerin duygu, düşünce, inanç, tutum ve davranışlarını büyük ölçüde etkileyen bir güce sahip ve yaşamımızın içinde fazlasıyla yer edinmiş olan televizyonun çocuklar ve yetişkinler üzerindeki gerek izlenme süresi gerekse izlenen içeriğe bağlı olarak yarattığı etkiler giderek artan bir şekilde araştırılmaktadır. İlgili alan yazın tarandığında araştırmaların televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri, çocukların televizyon izleme süreleri, izlenen programların içeriği ve izlenme sıklığı, televizyonun neden izlendiği gibi konular üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Akar, 2002; Başal, 2002; Birgül, 1999; Büyükbaykal, 2007; Frey ve Benesch, 2008; Keating, 2011; Martin, Coulon, Markward, Greenway ve Anton, 2009; Okur, 2000; Özkan, 2006).

Televizyon izleme süresinin; çocuğun yaşı, ailesinin eğitim düzeyi, annenin çalışma durumu, büyük ya da küçük kardeşin varlığı, yayın saatleri ve çeşitliliği ile ailelerin çocuklarının TV izleme davranışları üzerindeki kontrolü gibi çeşitli etmenlere bağlı olarak değişebildiği bilinmektedir (Mangır ve İnal, 1994). Özdiker (2002) yaptığı araştırmada çocukların %30,79'unun bir günde 2-3 saat, %25,63'ünün bir günde 2 saat, %17,94'ünün bir günde 3-4 saat TV izlediği ve %25,64'ünün TV izleme süresinin sınırsız olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yalçın, Tuğrul, Nacar, Tuncer ve Yurdakök (2002) tarafından yapılan araştırmada ise çocukların %62'sinin iki saatten daha fazla, % 8,3'ünün ise günde 4 saatten daha fazla TV izlediği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmalar yeni araştırmalara yön verirken bir yandan da ailelere küçük çocuklarının TV izlemeleri konusunda nasıl rehberlik edeceği konusunda yardımcı olmaktadır (Conners-Burrow, Mckelvey ve Fussell, 2011). Ayrıca yapılan araştırmalar TV izleme süresinin çocuklar üzerinde nasıl etkilere yol açtığı sorusuna cevap aramaya yönelik yeni araştırmalara ışık tutmuştur.

Günümüzde toplumsal yaşamın gereği olarak sosyal beceriler daha önemli hale gelmiştir (Çimen, 2009). Son yıllarda çocukların uyumlu ve başarılı bireyler olarak yetişmesinde en önemli unsurun daha önceleri sanıldığı gibi sadece zeka olmadığı, sosyal ilişkilerde gerekli olan sosyal becerileri kazanmalarının da önemli olduğu daha çok vurgulanır olmuştur (Önder, 2010: 41, Goleman, 1998'den). Kaya ve Tuna (2008) televizyonun çocukların sosyalleşmesindeki etkisini inceledikleri araştırmada televizyonun sosyalleşme sürecinde olumlu etkileri olduğu gibi bağımlılık yaratan ve büyük çoğunluğu popüler kültür unsuru içeren yayınların çocuklar üzerinde oldukça olumsuz etkileri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapılan başka bir araştırmada ise çocukların televizyonda izledikleri sosyal davranışlara yönelik bilgilerini kendi yaşantılarında kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Mumme ve Fernald, 2003).

Buraya kadar değinilen bilgiler ışığında, TV izleme süresinin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkilerinin farklı değişkenler açısından ele alınarak incelenmesinin özellikle uydular ve diğer teknolojiler aracılığıyla evlerde izlenen TV kanallarının sayısının çok artması nedeniyle önemli olduğu ileri sürülebilir. Buradan hareketle, bu araştırmanın amacı TV izleme süresinin, 60-72 aylık okul öncesi dönem çocuklarının sosyal becerileri üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Çocukların sosyal becerileri, TV izleme süresi ve cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

2. Çocukların sosyal becerileri, TV izleme süresi ve anne öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Çocukların sosyal becerileri, TV izleme süresi ve baba öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Çocukların sosyal becerileri, TV izleme süresi ve kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Çocukların sosyal becerileri, TV izleme süresi ve annenin çalışma durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, verilerin elde edildiği evren ve örneklem grubu, veri toplamada kullanılan araçlar, veri toplama işlemi ve verilerin çözümlenmesinde kullanılmış olan istatistiksel teknikler hakkında bilgiler sunulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada televizyon izleme süresinin okul öncesi kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Samsun ili merkez ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve bağımsız anaokullarına devam eden 60-72 aylık çocuklar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Samsun ilinde Atakum, İlkadım, Canik ve Tekkeköy merkez ilçelerinde ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve bağımsız anaokullarına devam eden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 60-72 aylık 498 çocuk oluşturmuştur. Örneklemini oluşturan çocukların ortalama yaşı $\bar{x} = 66,90$ ay, minimum yaşı 59,00 ay ve maksimum yaşı 73 aydır. Ayrıca $_{min} 59,00 - _{max} 73,00$

ay aralığında minimum ve maximum değerlerin yanı sıra, örneklemin standart sapması $ss = 3,42$ ay ve örneklemin ranjı da $r = 17$ ay olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan anne babaların sosyoekonomik düzeyleri, veri toplanan okulların yönetici ve öğretmenlerinden alınan bilgilere göre orta sosyoekonomik düzey olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir anket formu ve “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği” olmak üzere iki ayrı ölçme aracı kullanılmıştır.

Anket Formu

Okul öncesi kuruma devam eden çocuğun cinsiyeti, anne-babasının öğrenim durumu, kardeş sayısı, annenin çalışma durumu gibi demografik özellikleri belirlemeye yönelik ve bu çocukların günde kaç saat TV izlediklerini ortaya koymak amacıyla hazırlanmış sorulardan oluşmuştur.

Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği

Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği (PKBS-2), okul öncesi dönemde 3-6 yaş çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışlarını ölçmek amacıyla 1994 yılında Kenneth W. Merrell tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türk çocukları için geçerlik ve güvenirlik çalışması Özbek ve Alisinanoğlu (2009) tarafından yapılmıştır. Ölçekte toplam 76 madde bulunmakta ve maddeler “Hiç, Bazen, Sıklıkla, Nadiren” seçeneklerini içeren likert tipi dördümlü derecelendirme ölçeği ile yanıtlanmaktadır. Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği, “Sosyal Beceri” ve “Problem

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Davranış Ölçeği” olmak üzere birbirinden bağımsız iki alt ölçekten oluşmaktadır. Sosyal Beceri Ölçeği, “ Sosyal işbirliği, Sosyal Etkileşim ve Sosyal Bağımsızlık” olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Sosyal Beceri Ölçeğinde toplam 34 madde bulunmaktadır. Sosyal Beceri Ölçeğinin toplam Cronbach Alfa değeri. 94 olarak bulunmuştur (Özbey, 2009). Ölçekten alınan puanın yüksek olması sosyal beceriler açısından olumlu olarak değerlendirilmektedir (Özbey ve Alisinanoğlu, 2009).

Verilerin Çözülmesi

Bu çalışmada verilerin analizinde SPSS 15.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada, gruplararası iki faktörün bir bağımlı değişken üzerindeki etkisini ayrı ayrı test etmek yerine, faktörlerin temel etkilerini ve iki faktörün bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisini eş zamanlı olarak test etmek amacıyla verilerin istatistiksel analizinde iki faktörlü ANOVA uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2007). Katılımcıların demografik özelliklerinin betimsel olarak görülebilmesi için dağılımlara ait betimsel (descriptive) istatistik (frekans yüzdeleri, ortalamaları ve standart sapmaları) yöntemi kullanılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesinde frekans analizi, iki faktörlü varyans analizi ve varyans analizinin anlamlı çıkması durumunda ise farkın hangi ikili alt gruplar arasındaki farklılardan kaynaklandığını bulmak amacı ile Post-Hoc çoklu karşılaştırma testlerinden, varyansların homojen olmadığı durumlarda Tamhane’s T2 ve varyansların homojen olduğu durumlarda ise Scheffe testleri uygulanmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çocukların Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

<i>Cinsiyet</i>	f	%
Kız	252	50,6
Erkek	246	49,4
Toplam	498	100,0
<i>Anne Öğrenim Durumu</i>	f	%
İlköğretim	172	34,5
Lise	161	32,3
Yüksek Öğretim	165	33,1
Toplam	498	100,0
<i>Baba Öğrenim Durumu</i>	f	%
İlköğretim	134	26,9
Lise	175	35,1
Yüksek Öğretim	189	38,0
Toplam	498	100,0
<i>Kardeş Sayısı</i>	f	%
Kardeşi Yok	147	29,5
1 Kardeş	256	51,4
2 ve daha fazla kardeş	95	19,1
Toplam	498	100,0
<i>Anne Çalışma Durumu</i>	f	%
Çalışmıyor	325	65,3
Çalışıyor	173	34,7
Toplam	498	100,0

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 1 incelendiğinde, örneklem grubunu oluşturan çocukların 252'sinin (%50,6) kız, 246'sının (%49,4) ise erkek olduğu görülmektedir. Çocukların annelerinin öğrenim durumları incelendiğinde annelerin 172'sinin (%34,5) ilköğretim, 161'inin (%32,3) lise, 165'inin (%33,1) ise yükseköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Çocukların babalarının öğrenim durumu incelendiğinde ise 134'ünün (%26,9) ilköğretim, 175'inin (%35,1)'inin lise, 189'unun (%38,0) ise yükseköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Örneklem alınan çocukların kardeşe sahip olup olmama durumu incelendiğinde 147'sinin (%29,5) kardeşi olmadığı, 256'sının (%51,4) bir kardeşi olduğu, 95'inin (%19,1) ise iki ya da daha fazla kardeşe sahip olduğu görülmektedir. Çocukların anne çalışma durumu değişkenine ilişkin frekans ve yüzde değerleri incelendiğinde ise örneklem alınan çocukların 325'inin (%65,3) annelerinin çalışmadığı, 173'ünün (%34,7) ise bir işte çalıştığı görülmektedir.

Çocukların TV izleme süresi ve cinsiyete göre Sosyal Beceri Ölçeği toplam puanları ile ilgili betimleyici istatistik sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. TV İzleme Süresi ve Cinsiyete Göre Sosyal Becerilere İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

TV İzleme Süresi	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss
0-2 saat	Kız	97	54,628	11,084
	Erkek	74	52,216	14,268
	Toplam	171	53,584	12,579
3-4 saat	Kız	97	55,845	11,713
	Erkek	101	54,564	10,050
	Toplam	198	55,191	10,888
5 saat ve üzeri	Kız	58	55,706	10,109
	Erkek	71	58,873	7,710
	Toplam	129	57,449	8,973
Toplam	Kız	252	55,345	11,090
	Erkek	246	55,101	11,208
	Toplam	498	55,224	11,138

Tablo 2 incelendiğinde 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 53,584$, 3-4 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 55,191$, 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasının $\bar{X} = 57,449$ olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, kız çocuklarının sosyal beceriler ölçeği puanlarının ortalaması $\bar{X} = 55,345$, erkek çocuklarının sosyal beceriler ölçeği puanlarının ortalaması $\bar{X} = 55,101$ 'dir.

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve cinsiyete göre sosyal beceri düzeylerine ilişkin iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. TV İzleme Süresi ve Cinsiyete Göre Sosyal Becerilere İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal Beceriler	Tv İzleme Süresi	1086,382	2	543,191	4,460	,012*
	Cinsiyet	3,690	1	3,690	,030	,862
	Tv izlemeX Cinsiyet	612,816	2	306,408	2,516	,082
	Hata	59918,568	492	121,786		
	Toplam	1580458,000	498			

* $p < .05$

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 3 incelendiğinde, çocukların sosyal beceri toplam puanları arasında TV izleme süresine göre anlamlı farklılık görülmektedir [F (2, 492) = 4,460; $p < .05$]. Cinsiyet değişkenine göre çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur [F (1, 492) = ,030; $p > .05$]. Ayrıca, TV izleme süresi ve cinsiyetin, çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir [F (2, 492) = 2,516; $p > .05$].

TV izleme süresine göre çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları arasında görülen söz konusu farklılaşmanın hangi grupların ortalamaları arasındaki farka bağlı olduğunu belirlemek amacıyla Post-Hoc çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Dağılımların normal olmadığı göz önünde bulundurularak (Levene=6,193, $p < .05$) Tamhane' s T2 testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. TV İzleme Süresine Göre Sosyal Becerilere İlişkin Tamhane' s T2 Sonuçları

TV izleme Süresi	TV izleme Süresi	Ortalama Farkı	P
0-2 saat	3-4 saat	-1,607	,476
	5 saat ve üzeri	-3,864	,006*
3-4 saat	0-2 saat	1,607	,476
	5 saat ve üzeri	-2,257	,121
5 saat ve üzeri	0-2 saat	3,864	,006*
	3-4 saat	2,257	,121

* $p < .01$

Tablo 4 incelendiğinde 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması ile 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların puan ortalaması incelendiğinde ortalamalar arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

3-4 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması ile 0-2 saat TV izleyen ve 5 saat ve üzerinde TV izleyen çocukların puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve anne öğrenim durumuna göre Sosyal Beceri Ölçeği puanları ile ilgili betimleyici istatistik sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. TV İzleme Süresi ve Anne Öğrenim Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin Betimleyici İstatistik Sonuçları

TV İzleme Süresi	Anne Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Ss
0-2 saat	İlköğretim	57	50,771	11,489
	Lise	54	56,703	11,158
	Yüksek Öğretim	60	53,450	14,221
	Toplam	171	53,584	12,579
3-4 saat	İlköğretim	64	54,718	12,373
	Lise	76	52,434	10,560
	Yüksek Öğretim	58	59,327	8,122
	Toplam	198	55,191	10,888
5 saat ve üzeri	İlköğretim	51	56,098	8,168
	Lise	31	60,871	8,507
	Yüksek Öğretim	47	56,659	9,684
	Toplam	129	57,449	8,973
Toplam	İlköğretim	172	53,819	11,139
	Lise	161	55,490	10,846
	Yüksek Öğretim	165	56,430	11,324
	Toplam	498	55,224	11,138

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 5 incelendiğinde, 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanları ortalamasının $\bar{X} = 53,584$, 3-4 saat TV izleyen çocukların ortalamasının $\bar{X} = 55,191$, 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların ise $\bar{X} = 57,449$ olduğu görülmektedir. Ayrıca, annesi ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 53,819$, annesi lise mezunu olan çocukların $\bar{X} = 55,490$, annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların ise $\bar{X} = 56,430$ 'dur.

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve anne öğrenim durumuna göre sosyal beceri toplam puanları ile ilgili iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. TV İzleme Süresi ve Anne Öğrenim Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal Beceriler	Tv İzleme Süresi	1282,692	2	641,346	5,453	,005**
	Anne Öğrenim	801,640	2	400,820	3,408	,034**
	Tv izlemeX Anne Öğrenim	2398,718	4	599,679	5,098	,000*
	Hata	57517,076	489	117,622		
	Toplam	1580458,000	498			

* $p < .01$

** $p < .05$

Tablo 6 incelendiğinde, TV izleme süresine göre çocukların sosyal beceri toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur [F (2, 489) = 5,453; $p < .05$]. 5 saat ve üzerinde TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması ($\bar{X} = 57,449$), 0-2 saat ($\bar{X} = 53,584$) ve 3-4 saat ($\bar{X} = 55,191$) TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasından yüksektir ve gruplar arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık vardır. 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları ile 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları incelendiğinde çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$). 3-4 saat TV izleyen çocukların sosyal beceriler puan ortalamaları ile 0-2 saat TV izleyen ve 5 saat ve üzerinde TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Çocukların anne öğrenim durumu değişkenine göre sosyal beceri puanlarının ortalamaları arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur [F (2, 489) = 3,408; $p < .05$]. Ayrıca, çocukların TV izleme süresi ve anne öğrenim durumunun da çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur [F (4, 489) = 5,098; $p < .05$].

Çocukların anne öğrenim durumunun sosyal becerileri üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu bulgusu neticesinde söz konusu farklılaşmanın hangi grupların ortalama puanları arasındaki farka bağlı olduğunu belirlemek amacıyla Post-Hoc çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Dağılımların normal olduğu göz önünde bulundurularak (Levene= ,015, $p > .05$) Scheffe testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 7. Anne Öğrenim Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin Scheffe Sonuçları

TV izleme Süresi	TV izleme Süresi	Ortalama Farkı	P
İlköğretim	Lise	-1,670	,171
	Yüksek Öğretim	-2,610	,032*
Lise	İlköğretim	1,670	,171
	Yüksek Öğretim	-,939	,445
Yüksek Öğretim	İlköğretim	2,610	,032*
	Lise	,939	,445

* $p < .05$

Tablo 7 incelendiğinde annesi ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları ile annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar arasında annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık görülmektedir ($p < .05$). Annesi lise mezunu olan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları ile annesi ilköğretim mezunu olan çocukların ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda, TV izleme süresi ve anne öğrenim durumunun çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olduğu bulgusu neticesinde farkın hangi grupların ortalama puanları arasındaki farka bağlı olduğunu belirlemek amacı ile Post-Hoc çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Bunun için gözenekler arası çoklu karşılaştırma yapılarak, farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için dağılımların normal olmadığı da göz önünde bulundurularak (Levene = 2,765, $p < .05$) Tamhane's T2 testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 8' de sunulmuştur.

Tablo 8. Gözenek Ortalama Puanlarına İlişkin Tamhane's T2 Testi Sonuçları

TV izleme Süresi ve Anne Öğrenim	TV izleme Süresi ve Anne Öğrenim	Ortalama Farkı	P
0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar	0-2 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	-5,931	,218
	0-2 saat TV izleyen izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar	-2,678	1,000
	3-4 saat TV izleyen izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar	-3,946	,931
	3-4 saat TV izleyen izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	-1,662	1,000
	3-4 saat TV izleyen ve annesi yüksek öğretim mezunu olan çocuklar	-8,555	,000*
	5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi ve ilköğretim mezunu olan çocuklar	-5,326	,200
	5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	-10,099	,000*
3-4 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi yüksek öğretim	-5,887	,181
	0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar	1,662	1,000
	0-2 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	-4,269	,666
	0-2 saat TV izleyen ve annesi yüksek öğretim mezunu olan çocuklar	-1,015	1,000
	3-4 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar	-2,284	1,000
	3-4 saat TV izleyen ve annesi yüksek öğretim mezunu olan çocuklar	-6,893	,001*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar	-3,663	,663
5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar	-8,436	,002*
5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar	-4,225	,602

* $p < .01$

Tablo 8 incelendiğinde, 0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar arasında 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar arasında 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

3-4 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar arasında 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

3-4 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocuklar arasında 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < .05$).

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve baba öğrenim durumuna göre Sosyal Beceri Ölçeği puanları ile ilgili betimleyici istatistik sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. TV İzleme Süresi ve Baba Öğrenim Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin Betimleyici İstatistik Sonuçları

TV İzleme Süresi	Baba Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Ss
0-2 saat	İlköğretim	34	52,117	8,997
	Lise	68	55,647	12,526
	Yüksek Öğretim	69	52,275	13,951
	Toplam	171	53,584	12,579
3-4 saat	İlköğretim	58	55,879	10,153
	Lise	70	53,885	11,380
	Yüksek Öğretim	70	55,928	11,005
	Toplam	198	55,191	10,888
5 saat ve üzeri	İlköğretim	42	55,881	8,085
	Lise	37	56,486	7,977
	Yüksek Öğretim	50	59,480	10,093
	Toplam	129	57,449	8,973
Toplam	İlköğretim	134	54,925	9,333
	Lise	175	55,120	11,228
	Yüksek Öğretim	189	55,534	12,227
	Toplam	498	55,224	11,138

Tablo 9'da çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları incelendiğinde 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 53,584$, 3-4 saat TV izleyen çocukların $\bar{X} = 55,191$, 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların ise $\bar{X} = 57,449$ 'dur. Babası ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 54,925$, babası lise

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

mezunu olan çocukların $\bar{X} = 55,120$, babası yükseköğretim mezunu olan çocukların ise $\bar{X} = 55,534$ 'tür.

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve baba öğrenim durumuna göre sosyal becerileri ile ilgili iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. TV İzleme Süresi ve Baba Öğrenim Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal Beceriler	Tv İzleme Süresi	1078,211	2	539,105	4,427	,012*
	Baba Öğrenim	121,620	2	60,810	,499	,607
	Tv izlemeX Baba Öğrenim	943,804	4	235,951	1,937	,103
	Hata	59554,839	489	121,789		
	Toplam	1580458,000	498			

* $p < .05$

Tablo 10 incelendiğinde, TV izleme süresine göre çocukların sosyal beceri toplam puanları arasında anlamlı farklılık görülmektedir [F (2, 489) = 4,427; $p < .05$]. 5 saat ve üzeri TV izleyen ($\bar{X} = 57,44$) çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması, 0-2 saat ($\bar{X} = 53,58$) ve 3-4 saat ($\bar{X} = 55,19$) TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasından daha yüksektir ve gruplar arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık vardır. Çocukların baba öğrenim durumuna göre sosyal beceri puanlarının ortalamaları arasında anlamlı farklılık yoktur [F (2, 489) = ,499; $p > .05$]. Ayrıca, çocukların TV izleme süresi ve baba öğrenim durumunun, çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir [F (4, 489) = 1,937; $p > .05$].

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve kardeş sayısına göre Sosyal Beceri Ölçeği toplam puanları ile ilgili betimleyici istatistik sonuçları Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. TV İzleme Süresi ve Kardeş Sayısına Göre Sosyal Becerilere İlişkin Betimleyici İstatistik Sonuçları

TV İzleme Süresi	Kardeş Sayısı	N	\bar{X}	Ss
0-2 saat	Kardeşi yok	46	55,195	12,373
	1 kardeş	95	53,105	13,236
	2 ve daha fazla kardeş	30	52,633	10,787
	Toplam	171	53,584	12,579
3-4 saat	Kardeşi yok	66	54,484	9,755
	1 kardeş	102	55,951	10,173
	2 ve daha fazla kardeş	30	54,166	15,077
	Toplam	198	55,191	10,888
5 saat ve üzeri	Kardeşi yok	35	53,857	11,674
	1 kardeş	59	58,711	6,147
	2 ve daha fazla kardeş	35	58,914	9,172
	Toplam	129	57,449	8,973
Toplam	Kardeşi yok	147	54,557	11,024
	1 kardeş	256	55,531	10,898
	2 ve daha fazla kardeş	95	55,431	11,999
	Toplam	498	55,224	11,138

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 11’de çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamaları incelendiğinde 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 53,584$, 3-4 saat TV izleyen çocukların $\bar{X} = 55,191$, 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların ise $\bar{X} = 57,449$ ’dur. Kardeşi olmayan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 54,557$, bir kardeşi olan çocukların $\bar{X} = 55,531$, iki ya da daha fazla kardeşi olan çocukların ise $\bar{X} = 55,431$ ’dir.

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve kardeş sayısına göre sosyal beceri toplam puanları ile ilgili iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. TV İzleme Süresi ve Kardeş Sayısına Göre Sosyal Becerilere İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal Beceriler	Tv İzleme Süresi	814,389	2	407,194	3,338	,036*
	Kardeş Sayısı	176,455	2	88,227	,723	,486
	Tv izlemeX Kardeş Sayısı	801,524	4	200,381	1,643	,162
	Hata	59651,690	489	121,987		
	Toplam	1580458,000	498			

* $p < .05$

Tablo 12 incelendiğinde, TV izleme süresine göre çocukların sosyal beceri toplam puanları arasında anlamlı farklılık görülmektedir [F (2,489) = 3,338; $p < .05$]. 5 saat ve üzerinde TV izleyen ($\bar{X} = 57,44$) çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması 0-2 saat ($\bar{X} = 53,58$) ve 3-4 saat TV izleyen ($\bar{X} = 55,19$) çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasından daha yüksektir ve gruplar arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık vardır. Çocukların kardeş sayısı değişkenine göre sosyal becerileri ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [F (2,489) = ,723; $p > .05$]. Çocukların TV izleme süresi ve kardeş sayısının, çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur [F (4,489) = 1,643; $p > .05$].

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve anne çalışma durumuna göre Sosyal Beceri Ölçeği toplam puanları ile ilgili betimleyici istatistik sonuçları Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. TV İzleme Süresi ve Anne Çalışma Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin Betimleyici İstatistik Sonuçları

TV İzleme Süresi	Anne Çalışma Durumu	N	\bar{X}	Ss
0-2 saat	Çalışmıyor	105	54,247	10,820
	Çalışıyor	66	52,530	14,989
	Toplam	171	53,584	12,579
3-4 saat	Çalışmıyor	135	54,607	11,493
	Çalışıyor	63	56,444	9,426
	Toplam	198	55,191	10,888
5 ve üzeri saat	Çalışmıyor	85	57,858	8,332
	Çalışıyor	44	56,659	10,154
	Toplam	129	57,449	8,973
Toplam	Çalışmıyor	325	55,341	10,606
	Çalışıyor	173	55,005	12,104
	Toplam	498	55,224	11,138

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 13 incelendiğinde, 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasının $\bar{X} = 53,584$, 3-4 saat TV izleyen çocukların $\bar{X} = 55,191$, 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların $\bar{X} = 57,449$ olduğu görülmektedir. Anne çalışma durumuna göre, annesi çalışmayan çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması $\bar{X} = 55,341$, annesi çalışan çocukların ise $\bar{X} = 55,005$ 'tir.

Araştırmaya katılan 60-72 aylık çocukların TV izleme süresi ve anne çalışma durumuna göre sosyal beceri toplam puanları ile ilgili iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. TV İzleme Süresi ve Anne Çalışma Durumuna Göre Sosyal Becerilere İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal Beceriler	Tv İzleme Süresi	1041,559	2	520,780	4,252	,015*
	Anne Çalışma	14,147	1	14,147	,116	,734
	Tv izlemeX Anne Çalışma	300,440	2	150,220	1,227	,294
	Hata	60257,942	492	122,475		
	Toplam	1580458,000	498			

* $p < .05$

Tablo 14 incelendiğinde, TV izleme süresine göre çocukların sosyal beceri toplam puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir [F (2,492) = 4,252; $p < .05$]. 5 saat ve üzerinde TV izleyen ($\bar{X} = 57,449$) çocukların sosyal beceri puanlarının ortalaması 0-2 saat ($\bar{X} = 53,584$) ve 3-4 saat TV izleyen ($\bar{X} = 55,191$) çocukların sosyal beceri puanlarının ortalamasından daha yüksektir ve gruplar arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Anne çalışma durumuna göre çocukların sosyal becerileri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır [F (2,492) = 4,252; $p < .05$]. Ayrıca, TV izleme süresi ve anne çalışma durumunun, çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir [F (2,492) = 1,227; $p > .05$].

Sonuç ve Tartışma

Elde edilen bulgular neticesinde çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında TV izleme süresine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Sonuçlara göre, 0-2 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri düzeyleri ile 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında 5 saat ve üzeri TV izleyen çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna rağmen, 3-4 saat TV izleyen çocukların sosyal beceri düzeyleri ile 0-2 saat ve 5 saat ve üzerinde TV izleyen çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

5 saat ve üzerinde TV izleyen çocukların daha az süre TV izleyen çocuklara oranla, sosyal becerilerinin yüksek çıkması, çocukların izledikleri programlarla ilişkilendirilebilir. Connors-Burrow, McKelvey ve Fussell (2011) yaptıkları araştırmada çocukların televizyonda izledikleri uygun olmayan içeriklerin düşük sosyal beceri puanlarıyla ilişkili olduğunu saptamışlardır. Böylece, çocukların kendilerine uygun ve eğitici programları seyrederken sosyal ilişkilere yönelik olumlu ipuçlarıyla karşılaşabilecekleri düşünülebilir. Bu konunun ayrıca araştırılması gerekmektedir. Diğer yandan bu bulgu bazı araştırma sonuçlarıyla çelişmektedir. Örneğin; Gizir ve Baran (2003) anaokuluna devam eden 4-5 yaş çocuklarıyla yaptığı araştırmada, gün içinde 5 saat

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

ve daha uzun süre TV izleyen çocukların sosyal davranış puanlarının diğerlerine göre daha düşük olduğunu saptamıştır. Mistry, Minkovitz, Strobino ve Borzekowski (2007) yaptıkları araştırmada günde iki saatten fazla TV izleyen çocuklarda düşük sosyal becerilere rastlamışlardır.

Bu çalışmada çocukların sosyal beceri düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. İlgili literatür incelendiğinde benzer araştırma sonuçlarına rastlanmış ve cinsiyete göre çocukların sosyal becerilerinin farklılaşmadığı bulunmuştur (Akman ve diğerleri, 2011; Baran, 2005; Erbay, 2008; Orçan, 2004; Seven, 2006). Diğer yandan, bu araştırma sonucunda ortaya çıkan bu bulgudan farklı olarak Atılğan (2001); Burrow-Conner, McKelvey ve Fussell (2011); Dinç (2004); Ece Bülbül (2008); Elibol Gültekin (2008); Mavi Dervişoğlu (2007); Wentzel ve Erdley (1993) okul öncesi dönemde kız çocuklarının daha çok olumlu sosyal davranışlara sahip olduğunu saptamıştır. Işık (2007) ve Karaca, Gündüz ve Aral (2011) de çocuklarının sosyal uyum ve becerilerinde cinsiyete göre farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Özetle, ilgili literatür incelendiğinde, çocukların sosyal becerileri üzerinde cinsiyet değişkeninin etkisine yönelik farklı sonuçlar olduğu görülmektedir. Yapılan bu araştırmada çocukların sosyal becerilerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamasını; örnekleme oluşturan çocukların okul öncesi eğitime devam etmesi ve okul öncesi eğitimin hem kız hem de erkek çocuklara sunduğu eşit fırsatların sosyal becerileri üzerinde olumlu yönde etkili olması olarak yorumlanabilir. TV izleme süresi ve cinsiyete göre sosyal beceriler ile yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda ise, TV izleme süresi ve cinsiyetin, çocukların sosyal beceri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür. İlgili literatür incelendiğinde, TV izleme süresi ve cinsiyet değişkenlerinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisine yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak, Gizir ve Baran (2003) anaokuluna devam eden 4-5 yaş çocuklarıyla yaptıkları araştırmada, çocuğun TV izleme süresi ve yaş değişkenlerinin ortak etkisinin sosyal davranışlarının sosyal ilişkiler boyutlarında anlamlı bir farklılığa neden olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bu çalışmada, anne öğrenim durumunun çocukların sosyal becerileri üzerinde etkili olduğu ve annesi ilköğretim mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların sosyal becerileri arasında annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Ancak, annesi lise mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile annesi ilköğretim mezunu olan çocukların ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların sosyal becerileri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Başka bir deyişle; anne öğrenim düzeyi yükseldikçe çocukların sosyal becerilerinde artış olduğu belirlenmiştir. İlgili literatür incelendiğinde bu araştırmanın bulgusuyla tutarlı araştırmalara rastlanmıştır. Cousins, Power ve Olvera Ezzell (1993) ebeveynlerin eğitim düzeyine göre çocukların sosyal davranışlarının farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Benzer olarak Erbay (2008), Fox, Platz ve Bentley (1995); Koçak ve Tepeli (2004); Mavi Dervişoğlu (2007), Pekdoğan (2011) ve Sarı (2007) da benzer olarak, anne öğrenim durumunun artmasıyla çocuklarının sosyal uyumlarının ve sosyal beceri puanlarının arttığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bu bulgusuyla benzer olmayan araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Ece Bülbül (2008), Elibol Gültekin (2008) ve Özbey (2009) okul öncesi dönem çocuklarının sosyal beceri puanlarında anne öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan bu araştırmada annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların sosyal beceri puanlarının daha yüksek olmasını, annelerin eğitim düzeyinin artmasıyla daha bilinçli olmaları ve çocuklarının sosyal gelişimlerini daha etkili olarak desteklemiş olabilecekleri ile ilişkilendirebiliriz.

TV izleme süresi ve anne öğrenim durumuna göre sosyal beceriler ile yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda, TV izleme süresi ve anne öğrenim durumunun çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna göre, 0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar ile 3-4 saat TV izleyen ve anneleri yükseköğretim mezunu olan

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

çocukların sosyal becerileri arasında 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna ek olarak, 0-2 saat TV izleyen ve annesi ilköğretim mezunu olan çocuklar ile 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve anneleri lise mezunu olan çocuklar arasında 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. 3-4 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların sosyal becerileri ile 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocuklar arasında 3-4 saat TV izleyen ve annesi yükseköğretim mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. 3-4 saat TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların sosyal beceriler puan ortalamaları ile 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların puan ortalamaları arasında 5 saat ve üzerinde TV izleyen ve annesi lise mezunu olan çocukların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. İnanlı (2009) araştırmasında lise ve üniversite mezunu annelerin diğer eğitim düzeyindeki annelere göre daha çok programların içeriğini denetleyip, kısıtlama getirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Başka bir çalışmada da çocukların eğitici programlar izlerken anne-babasının yaptığı yorumların olumlu ya da olumsuz davranışları öğrenmelerinde etkili olduğu, anne baba aracılığının TV izlerken saldırgan davranışları öğrenmemeleri konusunda olumlu sonuçlar verebileceği ortaya konmuştur (Bilgin Ülken, 2011). Çimen (2009) kitle iletişim araçlarının da aile ilişkileri, akran grubu, yaşanılan sosyal çevre faktörleri gibi çocuğun sosyalleşme sürecine etki ettiğini ve bu araçların çocuğun sosyal becerileri öğrenmesinde kasıtlı olarak aileler tarafından bir eğitim aracı olarak kullanılabilirliğini belirtmiştir. Görüldüğü gibi anneler çocukların TV izleme davranışları üzerinde etkiye sahiptir.

Bu çalışmada çocukların baba öğrenim durumu değişkenine göre sosyal beceri ortalama puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Benzer olarak Seven (2006), baba öğrenim durumu ile okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığını belirtmiştir. Elibol Gültekin (2008) 5 yaş çocuklarının ve Özbey (2009) de 6 yaş çocuklarının sosyal beceri puanlarında baba öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Erbay (2008) da okul öncesi eğitim alan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin baba eğitim durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgulardan farklı olarak Pekdoğan (2011) yaptığı çalışmada baba eğitim seviyesi arttıkça çocukların sosyal becerilerinin artış gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. TV izleme süresi ve baba öğrenim durumuna göre sosyal beceriler ile yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda ise, çocukların TV izleme süresi ve baba öğrenim durumunun, çocukların sosyal becerileri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Bu çalışmada çocukların kardeş sayısı değişkenine göre sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Atılğan (2001); Elibol Gültekin (2008); Orçan (2004); Özbey (2009); Sarı (2007) benzer olarak kardeş sayısının sosyal beceriler üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır. Erbay (2008) okul öncesi eğitim alan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin kardeşi olup olmamasına göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bulgusundan farklı olarak Öztürk (2008) ilköğretim 1. ve 3. Sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada kardeşi olan ve olmayan çocuklar arasında sosyal beceriler puanlarının ortalamaları arasında kardeşi olmayan çocukların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Schneyer (2007) yaptığı çalışmada kardeşe sahip olmanın ve kardeş ilişkilerinin çocukların sosyal becerinin gelişiminde önemli olduğunu ortaya koymuştur. TV izleme süresi ve kardeş sayısına göre sosyal beceriler ile yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda ise, çocukların TV izleme süresi ve kardeş sayısının, çocukların sosyal beceri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Anne çalışma durumuna göre çocukların sosyal beceri düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Şentürk (2007) 5-6 yaşlarındaki çocuklarla yaptığı çalışmada, anne çalışma durumuna göre çocuklarının sosyal duygusal uyumlarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Orçan (2004) çalışmasında anne çalışma durumunun 6 yaşındaki çocukların sosyal gelişim

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

puanlarını etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Erbay (2008) da okul öncesi eğitim alan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin anne çalışma durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Fakat McLyod (1998) tarafından yapılan çalışmada annesi çalışmayan çocukların annesi çalışanlara göre sosyal yeterliliğinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, araştırmanın söz konusu bulgusuyla örtüşmemektedir. TV izleme süresi ve anne çalışma durumuna göre sosyal beceriler ile ilgili yapılan iki faktörlü ANOVA sonucunda, TV izleme süresi ve anne çalışma durumunun, çocukların sosyal beceri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür.

Öneriler

Yapılan bu çalışmada televizyon izleme süresine ve bazı değişkenlere göre çocukların sosyal becerileri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, yapılacak sonraki çalışmalarda çocukların televizyonda izledikleri programların içerik analizleri yapılarak bu içeriğin sosyal becerilerini nasıl etkilediği araştırılabilir. Ayrıca, TV izleme süresinin çocukların diğer gelişim alanları üzerindeki etkilerine yönelik çalışmalar planlanabilir. Araştırmada çocukların sosyal becerileri cinsiyet, anne öğrenim, baba öğrenim, kardeş sayısı ve anne çalışma durumuna göre incelenmiştir. Ailenin sosyoekonomik düzeyi, annenin ya da babanın mesleği, anne-baba tutumları gibi farklı değişkenler ele alınarak da çocukların sosyal becerileri incelenebilir. Araştırmada sadece 60-72 aylık çocuklarla çalışılmıştır. Araştırma farklı yaş gruplarında daha küçük ve büyük çocuklarla yapılabilir.

KAYNAKÇA

- AKAR, İ. (2002). *Aile İçi İlişkilerin Değişiminde Televizyonun Etkisi (Afyon Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKMAN, B., BAYDEMİR, G., AKYOL, T. ARSLAN, A.Ç. ve KÜKÜTÇÜ, S. K. (2011). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları Sorun Davranışlara İlişkin Düşünceleri. *E-Journal Of New World Sciences Academy Education Sciences*, 1C0402, 6, (2), 1715-1731.
- ATILGAN, G. (2001). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden ve Etmeyen İlköğretim I. Kademe I. Devre Öğrencilerinin Sosyal Beceri Özelliklerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BARAN, G. (2005). Dört Beş Yaş Çocuklarının Sosyal Davranışlarının ve Aile Ortamlarının İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 321.
- BAŞAL, S. (2002). *Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Televizyonun Popüler Kültür Oluşumuna Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BİLGİN ÜLKEN, F. (2011). Televizyon İzlemede Anne-Baba Aracılığı İle Çocukların Saldırgan Davranışları Arasındaki İlişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, (1), 195-216.
- BİRGÜL, K. A. (1999). *Kitle İletişim Araçlarından Televizyonun Aile İçi İlişkileri Üzerine Etkileri*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BURROW-CONNER, A. N., MCKELVEY, M. L. ve FUSSELL, J. J. (2011). Social Outcomes Associated With Media Viewing Habits of Low-Income Preschool Children. *Early Education And Development*, 22, (2), 256-273.
- BÜYÜKBAYKAL, G. (2007). Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 31-44.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. (8. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- CONNERS-BURROW, N. A.; MCKELVEY, L. M. ve FUSSELL, J.J. (2011). Social Outcomes Associated With Media Viewing Habits Of Low-Income Preschool Children. *Early Childhood and Development*, 22, (2), 256-273.
- COUSİNS, J.H., POWER, T..G. ve OLVERA-EZZELL, N. (1993). Mexican-American Mothers' Socialization Strategies: Effects Of Education, Acculturation, And Health Locus Of Control. *Journal of Experimental Child Psychology*, 55, 258–276.
- ÇİMEN, N. (2009). *Okul Öncesi Eğitim Programında 6 Yaş Grubu Çocukların Sosyal Becerilerinin Gerçekleşme Düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- DİNÇ, B. (2002). *Okul Öncesi Eğitimin 4-5 Yaş Çocuğunun Sosyal Gelişimine Etkileri Konusunda Öğretmen Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ECE BÜLBÜL, N. (2008). *4 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ELİBOL GÜLTEKİN, S. (2008). *5 Yaş Çocuklarının Sosyal Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ERBAY, E. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilere Sahip Olma Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- FOX, R. A., PLATZ, D.L., ve BENTLEY, K.S. (1995). Maternal Factors Related To Parenting Practices, Developmental Expectations And Perceptions Of Child Behavior Problems. *Journal Of Genetic Psychology*, 156, 431-441.
- FREY, S. B. ve BENESCH, C. (2008). Televizyon, Time And Happiness. *Homo Oeconomicus*, 25, (3/4), 413-424.
- GİZİR, Z. ve BARAN, G.(2003). Anaokuluna Devam Eden Dört-Beş Yaş Çocuklarında Sosyal Davranışların Gelişimi İle Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, (25), 118-133.
- İŞİK, M. (2007). *Anasınıfına Devam Eden Beş- Altı Yaş Çocuklarına Sosyal Uyum ve Beceri Ölçeğinin Uyarlanması ve Uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İNANLI, S. M. (2009). *Televizyondaki Çocuk Programlarının Beş-Altı Yaş Çocukları İçin Sözel Şiddet ve Antisosyal Sözcükler İçerme Durumunun İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KARACA, H. N., GÜNDÜZ, A. ve ARAL, N. (2011). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sosyal Davranışlarının İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 4, (2), 65-76.
- KAYA, K. ve TUNA, M. (2008). İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde TVun Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 159-182.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- KEATING, S. (2011). A Study on the Impact of Electronic Media, particularly Television and Computer Consoles, upon Traditional Childhood Play and Certain Aspects Of Psychosocial Development amongst Children. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE)*, Volume 2, Issue 1.
- KOÇAK, N. ve TEPELİ, K. (2006). 4-5 Yaş Çocuklarının Sosyal İlişkiler ve İşbirliği Davranışlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *I. Uluslar Arası Okul Öncesi Eğitim Kongresi*, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- MANGIR, M. ve İNAL, S. (1994). Televizyonun Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *10. Ya-Pa Okul Öncesi Eğitimin Yaygınlaştırması Semineri*, 22-25 Mayıs, Ankara. 39-48.
- MARTİN, C.K., COULON, S. M., MARKWARD, N., GREENWAY, F. L. ve ANTON, S. D. (2009). Association between energy intake and viewing television, distractibility, and memory for advertisements. *The American Journal Of Clinical Nutrition*, 89, 37-44.
- MAVİ DERVİŞOĞLU, C. (2007). *Okul Öncesi Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş Çocuklarının, Sosyal Becerilerini ve Problem Davranışlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MCLOYD, V. C. (1998). Socioeconomic Disadvantage And Child Development. *American Psychologist*, 53, 185-204.
- MISTRY, K. B., MINKOVITZ, S. C., STROBİNO, M. D. ve BORZEKOWSKI, G. L. D. (2007). Children's Television Exposure And Behavioral And Social Outcomes at 5,5 Years: Does Timing Of Exposure Matter? *Pediatrics*, v.120, (4), 762-769.
- MUMME, L.D. ve FERNALD, A. (2003). The Infant As Onlooker: Learning From Emotional Reactions Observed In A Television Scenerio. *Child Development*, 74, (1), 221-237.
- OKUR, K.N. (2000). *Sosyolojik Açıdan TV'nin Toplum Üzerindeki Etkileri (Isparta Uygulaması)*. Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ORÇAN, M. (2004). *Anaokuluna Devam Eden 6 Yaş Grubu Çocukların Sosyal Gelişimlerinin Algılanan Anne-Baba Tutumları ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖNDER, A. (2010). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama. Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri*. (8. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZBEY, S. (2009). *Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeğinin (PKBS-2) Geçerlik Güvenirlilik Çalışması ve Destekleyici Eğitim Programının Etkisinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ÖZBEY, S. ve ALİSİNANOĞLU, F. (2009). Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60- 72 Aylık Çocukların Problem Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *The Journal Of International Social Research*. 2, (6), 493-517.
- ÖZDİKER, C. (2002). Çocuk ve Televizyon. *Çocuk Çocuk Dergisi*, 16, 20-21.
- ÖZKAN, A. (2006). Küreselleşme Sürecinin Medya ve Kültür Üzerindeki Etkileri. *Türkiye Stratejik Araştırmalar Merkezi. Stratejik Rapor no: 15*. İstanbul: Tasarım Yayınları.
- ÖZTÜRK, A. (2008). *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim 1. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- PEKDOĞAN, S. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Beş-Altı Yaş Çocuklardaki Sosyal Becerilerin Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi Elazığ İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SARI, E. (2007). *Anasınıfına Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların, Annesinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının, Çocuğun Sosyal Uyum ve Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SCHNEYER, J. (2007). The Role Of Sibling Relationships In The Development Of Social Abilities. *Clemson University-Psychology*.
- SEVEN, S. (2006). *6 Yaş Çocuklarının Sosyal Beceri Düzeyleri İle Bağlanma Durumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SEVEN, S. (2007). Ailesel Faktörlerin Altı Yaş Çocuklarının Sosyal Davranış Problemlerine Etkisi. *Educational Administration: Theory and Practice (Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi)*. Summer, 51, 477-499.
- ŞENTÜRK, S. (2007). *5-6 Yaş Çocukların Çalışan ve Çalışmayan Annesinin Çocuk Yetiştirme Tutumları İle Bu Çocukların Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- WENTZEL, K.R. ve ERDLEY, C.A. (1993). Strategies For Making Friends Relations To Social Behavior And Friends Relations To Social Behavior And Peer Acceptance In Early Adolescence. *Developmental Psychology*, 29, (5), 819-826.
- YALÇIN, S.S., TUĞRUL, B., NACAR, N., TUNCER, M. ve YURDAKÖK, K. (2002). Factors That Affect Television Viewing Time In Preschool and Primary School Children. *Pediatrics International*, 44, 622-627.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- GÜRAL, M., ÖNDER, A., Televizyon İzleme Süresinin Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 60-72 Aylık Çocukların Sosyal Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/7 Spring 2015, p. 467-488, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8347>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

